

Posudek oponenta na práci Bc. Magdaleny Dvořáčkové s názvem *Pavel Juráček v kontextu šedesátých let*

Jak správně autorka v úvodu své práce píše, Pavel Juráček se v posledních letech těší zvýšenému zájmu diváků a čtenářů (a chtělo by se dodat: *konečně*). Bylo tedy jen otázkou času, kdy se jeho *Deník* stane hlavním zdrojem pro diplomovou práci: dílo natolik rozsáhlé, výrazné a subjektivní, že si o zpracování v biograficky laděné historické práci téměř samo říká (nyní navíc významně obohacené o Juráčkovu pozůstalost, která je nově dostupná badatelům díky Knihovně Václava Havla). O to více mě těší, že se jeho zpracování ujala právě Magdalena Dvořáčková.

Vytyčené časové rozmezí (tj. zejména 60. léta 20. století s občasnými přesahy) je logickou volbou: Juráček byl tou dobou v profesní oblasti na vrcholu, s čímž souvisí i klad pro praktickou stránku výzkumu, totiž že je k tomuto období jeho života zcela jistě nejvíce dostupných pramenů. Kladně je třeba hodnotit také fakt, že si autorka nevšímá pouze Juráčkovy subjektivního, deníkového výkladu a jeho uměleckých děl, ale konfrontuje je i s výkladem (změn) vnějších podmínek – ať už na rovině celostátní či týkající se praktických podmínek filmařského řemesla té doby (zejména bych vyzdvihla pasáže o FITES a jeho snahu „bojovat za zájmy“ představitelů Československé nové vlny).

Magdalena Dvořáčková se dle mého soudu také více než dobře vyrovnala s úskalím psaní o filmovém tvůrci, kdy musela čtenáři na několika málo řádcích shrnout filmové dílo zkoumané osobnosti a ještě ho postavit do souvislosti se životním příběhem jeho tvůrce. Zatímco v případě biografických prací o politicích či literátech zůstává úkol „vytáhnout“ to podstatné z jejich díla obvykle na rovině textové, Juráčkovy filmy přece jen využívají tolik obrazových prostředků, že převést je na slova (navíc diplomové práce) není zrovna snadné.

Jak je z výše řečeného zjevné, celkově text hodnotím velice pozitivně a pro účely obhajoby k němu mám jen několik poznámek či otázek.

Na s. 11 autorka píše o komplikovaném přístupu k Juráčkově složce z období, kdy byl na vojně (složka je uchována ve Vojenském ústředním archivu). Mohla by autorka prosím přiblížit, v čem byla ona komplikace?

Na s. 14 autorka definuje svou práci z metodologického hlediska jako historickou analýzu využívající biografickou metodu, která „analyzuje vnitřní perspektivy jedince ve všestranných souvislostech k okolnímu životu, zkoumá, v čem je jeho život podmíněn společností a jak naopak sám na společnost působí.“ Autorka přitom vychází z učebnice profesora Hrocha z roku 1985. Skutečně však nebylo možné se metodologicky „opřít“ o nějaký novější text, který by tento přístup alespoň trochu problematizoval? Je skutečně možné analyzovat vnitřní perspektivy jedince ve všestranných souvislostech? A pokud ano, je příkladem toho tato práce? Je totiž zřejmé, že se autorka snaží Juráčkův život zachytit zejména po stránce profesní, umělecké, veřejné..., soukromým tématům se tak spíše vyhýbá či je pouze konstatuje jednou či dvěma větami. (Mám zde na mysli zejména otázky partnerské a manželské, vliv dětství je v práci obsažen naopak výrazněji.) Jakkoli s tímto přístupem nemám nejmenší problém, zajímalo by mě, jak probíhalo rozhodování, čím z *Deníku* se zabývat a čím už nikoli, zejména když právě Juráčkův *Deník* je tak bohatý i na ty nejsoukromější záznamy...

S tím souvisí i má další otázka: přišlo na začátku výzkumu do úvahy i natočení orálně historických rozhovorů s Juráčkovými nejbližšími (přáteli či rodinou)? Proč se pro tuto možnost nakonec autorka nerozhodla a myslí si nyní, po ukončení výzkumu, že by to bývalo mohlo být nějak přínosné?

Čistě pro čtenáře by bylo možná vhodné, kdyby autorka práci vybavila podrobnějším poznámkovým aparátem, který by několika větami představil osobnosti, o kterých v práci

hovoří a které nejsou tak známé. Zároveň bych ocenila, kdyby citace z prvního vydání *Deníku*, které editoval Jan Lukeš, obsahovaly krom odkazu na stránku i období, ze kterého daný zápis pochází (ačkoli to citační norma samozřejmě nevyžaduje).

Místy autorka používá snad příliš hovorové výrazy (např. „*život je jinde*“, s. 21, „konstatování ... *sedělo* asi na všechny studenty“, s. 34, „*přežít* čtyři měsíce“, tamtéž, „přetlak ... *bouchl* naplno“, s. 38), místy poněkud nepřesné formulace (skutečně existuje „slovanský národ“?, s. 77). Nejmarkantněji se to projevuje asi na s. 23: „Kultura se začala probouzet ze sorealistického útlumu. Ve všech oblastech umění začala vznikat tvorba zbavená ideologie, autentická, ovlivněná světovými trendy.“ Skutečně však existuje tvorba *zbavená ideologie*, nebo se jedná spíše o *jinou* ideologii?

To jsou však spíše dílčí poznámky, které nic nemění na tom, že práce Magdaleny Dvořáčkové dle mého názoru nepochybně splňuje požadavky kladené na diplomovou práci. Práci tedy doporučuji k obhajobě a s radostí navrhuji hodnocení 1 (výborně).

Ve Zlíně 12. 9. 2017

Mgr. Jana Wohlmuth Markupová